

36. Izdaja vsak dan
Tudi v nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Vse številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) a množično tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Glasilo iz naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, a. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer.
— opusom 16 stotink na vrsto petič; poslanice, oamrtice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kro.
Na naročbe brez dopolnane naročnine se upravlja ne o. a.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovani
plaša se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo list.
UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)
PORT ARTUR.
Japonske izgube.

LONDON 30. »Daily Telegraph« poroča iz Šangaja od 29. t. m.: Glasom kitajskih virov znašajo izgube japonske oblegovalne armade pred Port Arturjem nad 30.000 mož mrtvih in ranjenih. Armada je v zadnjih dneh prejela nove baterije granat.

Japonsko brodovje v pečlskem zalivu.
Port Artur se ne uda.

PETROGRAD 30. Dopisnik »Biršev« vjednostki v Čifu je danes brzojavil sledeče: Japonska eskadra, ki brodari v pečlskem zalivu, postaja čim dalje predzrejšja. Japonske torpedovke so priplule v minoli noči z zakritimi svetilkami v zaliv v Čifu ter so preiskale džanke in nadzorovale ladje, ki so dospole v pristanišče.

Po japonskih izjavah se ne bo moglo rusko brodovje v Port Arturju držati, ako se japonskemu topništvu posreči vzeti pozicije, s katerih bo zamoglo isto obreljavati ruske ladje, nahajajoče se v pristanišču. Radi tega bo morala ruska eskadra zapustiti pristanišče in bliža se pomorska bitka. Po popolnoma zanesljivih informacijah, ki se jih je dobilo, so vsi ti podatki neresnični. V resnici so imeli Japonci povodom zadnjih napadov ogromne izgube ter so bili povsod odbiti. Njihove izgube, ki so jih imeli vled eksplozij min, so bile tako grozne, da niso od 26. t. m. več ponovili napadov. Pisma datirana iz Port Arturja od 25. t. m., ki so dospela semkaj, so zelo tolažljiva ter povdarjajo, da ne bodo Japonci zavzeli trdnjave.

O zadnjih napadih.

ČIFU 30. (Reuterjev biro.) Kitajci, ki so dne 27. t. m. zapustili Port Artur, so potrdili vest, da je bil zadnji napad na Port Artur le nadaljevanje prejšnjih napadov. Japonci so udarli opoldne v rusko pozicijo, toda niso se mogli držati radi ognja z velikih utrd.

Gibanje ruske armade med Mukdenom in Tienlingom.

LONDON 30. »Standard« so sporočili iz glavnega stana generala Kurokija, da se danoma vrše boji med ruskim konjaništvom in Kurokijevo armado. Glavna ruska armada se je umaknila baje severno od Mukdena ter maršira proti Tienlingu. Tienling je utrjen ter sedaj zaseden po kozakih. Močni oddelki ruske pehote stojé južno od

Mukdena na opazovališčih. Japonci so obglavili kitajske roparje, ki so jih ujeli ob reki Liaoho.

Gibanje japonskih čet v Mandžuriji.

PARIZ 30. »Agence Havas« poroča iz Mukdena: Potrjuje se, da imajo Japonci južno od Mukdena le malo čet na razpolaganje. Njihove predstraže se nahajajo pri premogovnikih vzhodno od Jantaja. Njihove pozicije se raztezajo na zapadu od Dašersana do reke Taitse. General Kuroki prodira proti vzhodu.

LONDON 30. »Daily Telegraph« poroča iz Šangaja: Na Japonskem so bili rekruti pozvani v službo več mesecev prej kakor navadno.

Japonci se pripravljajo, da zasedejo še v oktobru otok Sahalin. Neprestano odhajajo nove čete v Mandžurijo. Japonci so mnogo trpeli na boleznih beriberi, ki zahteva baje več žrtve nego vsi boji. Bolezen pripisujejo uživanju riža, ki je bil skuhan pred več časom.

Največ trpi oblegovalna armada pred Port Arturjem. Prva divizija je bila baje valed boleznimi oziroma drugih izgub skoro popolnoma uničena.

Mnogo železniških vlakov je odpeljalo proti severu potrebnim materialom za premostitev reke Hur. Pričakuje se, da prišjo Japonci začetkom oktobra prodirati proti Mukdenu. Japonski vojaki so baje oplenili in razrušili neko francosko cerkev pri L'aojangu, katero so smatrali za rusko zgradbo.

Armada generala Lineviča.

PARIZ 30. »Matin« so sporočili iz Čifu: Vladivostoška armada generala Lineviča namerava prodreti v Korejo, da tam prežimi ter nadleguje za hrbtno japonske čete. Japonci so baje sklenili odposlati proti generalu Lineviču 20.000 mož.

Namestnik Aleksejev odpoklican.

PARIZ 30. »Matin« je zvedel iz Petrograda: Namestnik Aleksejev je baje odpoklican iz Mandžurije ter odpotuje v 4 oziroma 5 dnevih. Aleksejev je odpoklican pod pretvezo, da carja ustmeno obvesti o resničnem položaju stvari v Mandžuriji. V resnici se pa Aleksejev več ne vrne v Mandžurijo.

Japonska ofenziva proti Mukdenu.

BEROLIN 30. Iz Petrograda poročajo: Japonci prodirajo na vseh črti. Zadržujejo jih na prodiranju kozaki generala Miščenka in Samsonova. — Kitajci, ki so baje dobro poučeni, pripovedujejo, da beže izlasti ženske in otroci v Mukden, kjer je sedaj pa še vse mirno ter se vrše vsakdanji posli, izlasti trgovina, popolnoma mirno; izlasti živahna je trgovina s kožami.

Število obeh armad.

LONDON 30. Iz Petrograda so sporočili v Rim, da pričakujejo ruski vladni krogi, da pride pri Mukdenu do velike bitke. Kuropatkin ima toliko, ako ne še več vojakov kakor Japonci.

Ruska armada šteje 250.000 mož in 806 topov. Oči teh čet se nahaja 60.000 mož v Šiumingungu, 120.000 ob reki Huohu in ostanek je na fronti armade, ki se nahaja južno od Mukdena. V Tienlingu je 10.000 mož. Japonska armada šteje baje tudi četr milijona mož z 1000 topovi.

Pomožna križarka »Smolensk«.

ALGIR 30. Ruska pomožna križarka »Smolensk« je danes popoldne dospela semkaj iz Port Saide. Tukaj nakreca 1400 tonelat premoga in živila ter počaka nadaljnjih navodil.

Pri mandžurski armadi nikakih važnejših dogodkov.

PETROGRAD 30. Dopisnik »ruske brzjavne agenture« je danes sporočil iz Harbina: V zadnjih dneh ni bilo beležiti pri armadi nikakih važnejših dogodkov. Skoraj danoma se vrše praski. Naše konjaništvo je razgnalo dve sovražni patrulji ter jima odvzelo znatno število živine.

Imenovanje v ruski mornarici.

BEROLIN 30. Glasom neke privatne brzjavke, ki jo je prejel »Lokal Anzeiger«, postane admiral Roždestvenski naslednik admirala Avelana. Admiral Čuhnin bo imenovan poveljnikom eskadre ki je namenjena za vzhodno Azijo. Njemu bo pridodeljen kakor drugi poveljnik admiral Birilov.

Car Nikolaj na potovanju.

ODESA 30. Car Nikolaj je dospel semkaj ob 2. uri popoldne v spremstvu velikega vojvode Mihaila Aleksandroviča, da inšpicira čete, ki odidejo na bojišče.

Brzjavne vesti.

Štajarski deželni zbor.

GRADEC 30. V današnji seji deželnega zbora je bila prečitana dolga vrsta peticij, ki so bile izročene tozadevnim odsekom.

Ko je bil dnevi red izpolnjen, sta poslanca Sacherl in Resel predlagala spremembo deželnozbornskega vzhodnega reda za vojvodino Štajersko, v svrhu, da se zabranijo volilne zlorabe, izlasti pri sestavljanju in izpravi volilnih imenikov. Prihodnja seja jutri.

Romunski kralj na Dunaju.

DUNAJ 30. Romunski kralj Karol je posetil včeraj ministra zunanjih stvari, grofa Golachowskega.

Provizorična uredbatrговinskih in prometnih razmer z Italijo.

DUNAJ 30. »Wiener Zeitung« je objavila cesarski ukaz od 28. septembra 1904.,

s katerim se vlada pooblašča, da uravna trgovinske in prometne razmere z Italijo na redbenim potem.

DUNAJ 30. Na temelju danes objavljenega ukaza, s katerim je bila vlada pooblašča, da uravna trgovinske in prometne odnose z Italijo, je bilo carinskim uradom naloženo, da je ravneti glede prometa z Italijo za čas od 1. do 15. oktobra na temelju stare pogodbe.

Za uravnavo nadaljnjih dogovorov z Italijo začeni s 15. oktobrom, se izdajo nove naredbe. O vsebini teh dogovorov so obveščene trgovinske in obrtne zbornice potom odloka ministerstva za trgovino.

Cesar na lovu.

RADMER 30. Cesar je dospel semkaj ob 6. in pol zvečer v spremstvu bavarskih princev Leopolda, Arnulfa in Henrika in druge lovske družbe.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 30. »Uradni list« je priobčil kraljev ukaz, s katerim je po ustavi sklicana skupščina na redno zasedanje za 14. oktobra; nadalje drugi ukež, s katerim je skupščina odgodjena do 14. novembra. — V vladnih krogih utemeljujejo to naredbo s tem, da niso še ugotovljene zakonske predloge, izlasti pa državni proračun za 1905.

Spomenik carju osvoboditelju.

SOFIJA 30. Danes praznuje vsa Bolgarska znamenit spominski dan, ko je zaslajala Bolgarski ob pomoči ruskega naroda in ruskega carja svoboda zlata. Iz hvaležnosti do ruskega naroda in njegovega carja odkrili so danes v Sofiji krasen spomenik »carju osvoboditelju«. Na slavnosti so bili navzoči knez, ministri in nešteto naroda.

SOFIJA 30. Knez Ferdinand se poda v prihodnjih dneh od tukaj v Evksinograd.

ODESA 30. Sinoči je dospelo semkaj odposlanstvo bolgarskega kneza Ferdinanda, obstoječe iz enega polkovnika in enega poročnika, da pozdravi carja Nikolaja.

Predsednik Loubet.

PARIZ 30. Predsednik republike Loubet je dospel semkaj danes zjutraj.

Romunska kraljica.

KOLONJA 30. Romunska kraljica je odpotovala danes predpoludne v Romunijo.

Saški kralj Jurij.

DRAŽDANE 30. Stanje kralja Jurija se boljša. Včeraj se je kralj vozil pol ure po vrtu.

Knežji poseti v Londonu.

LIZBONA 30. (Reuterjev biro.) Portugalski kralj in kraljica se podasta v sredi novembra v London.

LONDON 30. »Daily Express« je zvedel, da pride španski kralj Alfonz dne 18. oktobra v London.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C.—č.

I.

— Eh! da, benedetto, nasmejal se je Cavagnoli glasno, da se mu je podbradek tresel, ta pedagogus misli, da ves svet stoji na njegovih šibi.

— Kam ste izgnali Martina? je vprašal Gialimello beleznika.

— Eh, preko »pisanega mosta« na kapiteljska tla. Naj ga imajo Kapiteljci, tega finega ptičja.

— Pazi, šor notajo, je rekel Florentinec resno, strelščarja sin je velik lopov, da mu ga ni para. Jaz vem to. Zavlekel se je preko potoka na Kapiteljsko strano, a od tam bo prekal, da stori mestu veliko zlo. Ti veš, kako časi so. Kapiteljci purgarski sodnik, ki sovraži nas Gričane, ga gotovo ne izžene, a oves treba čuvati, kadar je volk blizu.

— Eh, ne skrbi, se je nasmešnil Toma, sem že rekel jaz mestnim orožnikom, naj oestro pazijo na sled tega pčeta, in, ako pride v njihove pesti, prenočeval bo na prvi meji. S te strani se jaz ne bojim, ali moglo bi priti zlo od druge strani.

— Kakovo zlo? je vprašal Gialimello.

Kapiteljci desetinarji so prišli za človekom banovcem desetinat žito (pobirat desetino) po mestnem zemljišču. Vi znate, da vsako leto teče kri ob desetinarju, in da ste in one strani potoka pada po kaka glava. Bojim se, da bo tako tudi sedaj. Naš kmetje v »Novi vasi« pri Savi so zažugali, da se vzúignejo na desetinarje.

— Ma, per dio, je rekel zdravnik, kake ljudje ste vi v tej deželi? Kakov je vaš red? Dolgo časa že sem v tem mestu, ali vaše pravice in pravde mi ne gredo v glavo. Kako je to, da kapiteljci desetinar hodi semkaj, zakaj pobira kapiteljci mitničar mestno mitnino? Kapitelj kriči, da je to njegovo pravo, a vi meščani, da je vaše, in ob tem se razbijate glavo.

— Hm! se je izmuznil šolnik stisnivi očesi, moj dragi Italijan! O tej pravici se je razbijala že mnogokatera glava, tu pa tam

pametneja od tebe, ali voda je še motna in ne ve se, čegav konec je močnejši. Da, da! Pravica in pravica! Vidiš, jaz sem griško dete, videl sem na svoje oči radi tega mnogo škoda in opustošenja, a še več so mi pripovedovali moji stari. Ali da me vprašas sedaj za vse te artikule in privilegije, radi katerih se mi Gričani tepemo s Kapiteljci tam preko potoka, na vest in dušo, jaz bi ti ne znal pametno odgovoriti; a jaz sem šolnik »seholastikus«, gošpodine zdravnik, torej ne morem biti neumna glava!

— Dakako! je pokašljaj Cavagnoli.

— Le ročaj se, ročaj, ti zdravnik! Kaj veš ti? Komaj si utaknil prste svoje v to plemenito mesto in že kričiš! To je tako, a ono je bilo zopet tako. Ti moj Bog! Ko se spominjam one strašne noči! Bilo je, mislim, pred šestimi leti, ne res, notar Tomo?

— Pred sedmimi, je popravil Tomo važno.

— Prav, prav si rekel, pred sedmimi, na Petra in Pavla dan. Sedeli smo mirno skupaj v krčmi, pokojni organist Nikola, zlatar Kušec in jaz. Bil je že mrak, a zunaj je pihal strašen veter, da se je hiša zibala. Hkratu, ko smo bili v pogovoru in složno

pili, začul se je na ulici krik: »Pomagajte! Gor! Gor!« Kako me je pograbilo za srce! Pozabil sem vino in skočil ven brez kape. Orožniki so udarjali na vrata, ljudje letali, da si misli, da jih veter nosi, a zvonec je velel: »Cin! Cin! Cin!« »Gor! Kje gor!« »V čevljarski vasi!« »Čegava hiša?« Tomionova, Hermanova, Adolarova in vsa čevljarska vas od »Pisanega mosta« do studenca »Manduševeca«. Vsi smo poleteli tja, da si misli, da nas veter nese. Bog pomagaj! To je bil prizor, da se ti je koža ježila in duša preobrnila v notranjem. Hiša do hiše, baklja do baklje! Gorelo je, Bože mili, kakor da so vse repatice popadale z neba. Vse hišice, kjer stanujejo nemški čevljarji do potoka, bile lesene, bile suhe, kakor tesana luč. To je prasketalo, evrčelo, pokalo, da sem vedno stiskal očesi. Bog se usmili, sodni dan! Veter je žvižgal, kakor da se smejejo vragi, iskrici so skakale od strehe do strehe kakor peklenški otroci. A da ste čuli ženske, kako so evlile, otroke, kako so kričali, može, kako so kleli! Da ste videli, kako je plamen žarel v potoku, kakor da teče živ ogenj: Bog in duša, pozabili bi bili »oče naš«, kakor sem ga jaz. (Pride št.)

Moravski deželni zbor.

BRNO 30. Današnja seja se je vršila mirno.

Angleško brodovje.

LONDON 30. »Daily Express« piše: Angleška admiraliteta se bavi s spremembo načrta glede programa vojnega brodovja. Kakor se sliši, je bil stavljen predlog, naj se črta iz programa gradnja več novih ladij ter naj se gradi to leto le dve oklopni križarki in štiri. Tekom meseca oktobra odpuste v ladijedelnici v Devonportu mnogo delavcev.

Tatvina na železnici.

PARIZ 30. V poštinem vozu ekspresnega vlaka Pariz Havre so danes neznan slojenci med vožnjo, ropali vse poštne vreče, namenjene v zapadno severno Ameriko.

Iz Hrvatske.

ZAGREB 29. septembra 1904.

Je v nas gotovih ljudij, ki bi nas hoteli na kateri si bodi način približati Madjarom. Seveda morate vedeti, da ti ljudje pripadajo madjarskim vrstam. Ker nijednemu opozicijskemu ne prihaja ni na kraj misli, da bi se približeval — pa bilo tudi le duševno — njemu, ki ga duši in čači. Nu, gospod dr. Nikola Andrić, profesor in dramaturg našega hrvatskega deželnega gledališča, misli drugače. Ta gospod nam je že davno poznan zbog svojega dvoiličnega in nedoslédnega vedenja. Vsako leto zivlja na afere in vsako leto protestuje zagrebsko občinstvo najodločnejše proti njemu! Nu, on se še vedno drži na stolici dramaturga, če tudi je pokazal že v neštivilnih slučajih, kako da nima za to mesto ni emisa ni sposobnosti. Pa čujte, kakovo afero je izvalil zopet sedaj! Pisal je madjarskemu igralcu Solymosyju, naj bi ta poslednji delal na to, da bi madjarsko gledališče igralo hrvatske igre in bi prišlo v Zagreb gostovat, a hrvatsko gledališče da bi mu povrnilo to dostojno. Tem načinom — pravi dr. Andrić — bi prišlo najbitreje do umetniškega in kulturnega bližjega mejebojnega spoznavanja. A to da dozori tudi politično zblizanje Hrvatov in Madjarov.

Prvo in prvo je, da dramaturg ne sme politizirati! A v drugo: še manjše se sme izjavljati v ime Hrvatov za duševno jedinstvo z Madjari. In potem se dr. Andrić jako vpraša, ako misli, da gledališče dovede do našega političnega zblizanja. Kajti, dokler nam Madjari ne dajo naših samostalnih financij, dokler bo na železnicih, vezidanih z našim denarjem, naš jezik proganján, dokler bodo Madjari s silo anovali na Hrvatskem svoje šole, a nam ni ene dovoljevali na Madjarskem: dotlej ne bomo in ne smemo ni misliti o kakem jedinstvu ali zblizanju. V ostalem pa, ako Madjari pomislijo, kako se se svojim madjarskim gledališčem pred par leti slabo prošli v tedaj še nemškem Osijeku, mine jih menda volja, da bi zopet poskusili s tem gledališčem, ker bi bilo to povsem brezvapešno.

Nej oni raje neboj s snovanjem madjarskih šol. Ravnoakr so jim hoteli v Vučkovaru zažgati tako šolo. Pa kako tudi ne, ko je ta šola sezidana le v ta namen, da žali tamošnje prebivalstvo! Ravno radi tega so sedaj zaprti trije mladeniči. To zspiranje ljudij je pri naši gospodi jak enostaven stvar. Te dni so bili n. pr. tudi obsojeni na večmesečne zapore dični Zaprešičani radi sletja nezakonite madjarske zastave dne 18. avgusta minulega leta. A ob tej priliki sta bila ubita dva hrvatska kmeta, ali orožniki — ubijalci so ostali nekažnjani! Kje je tu pravica?

Ali kaj mi pomaga praševati, kje je pravica, ko se pri nas ne vrši ni ono, kar je zagotovljeno? Dr. Belaj je dokazal, kar sta že javil, da je glagolica zakonoma dana narodu hrvatskemu. Pak vendar ta zakon do danes še ni stopil v veljavo, marveč ga kršijo in omalovažujejo ob vsakem koraku. Poleg tega ni razni nezalnice — kakor Pazman — drznejo pisati proti glagolici in sporekati, da nam je glagolica dana zakonom. Nu, dr. Belaj ostaja pri svoji trditvi in na njegovi strani so vsi pošteni Hrvatje: duhovniki in laiki. Dr. Belaj pravi v obče, da s Pazmanom noče debatirati, ker se je Pazman pokazal nevedneža in početelja resnice.

Koncem oktobra snide se — kakor se namiguje od službene strani — naš sabor. Kakor navadno snide se tudi letos na kratko zasedanje. A koliko tega bi imel sabor raz-

pravljati, kajti nerešeni material se kupi od leta do leta. Narod poklada nado v svoje zastopnike, ali ti se po večini Madjaroni! A kakor taki niso in ne morejo biti z narodom, ampak so proti njemu!

Milan.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 30. septembra 1904.

Glede bojišča v Mandčuriji nadaljuje pomankanje poročil. To navlačenje in omahovanje je očividno razočaralo one, ki so v svojem fanatizmu pričakovali, da bo japonska armada drla naprej kakor deroča reka od zmage do zmage. Nekak barometer, ki kaže, kakovo je vreme v japonskilem tabornu, je dobra znanka in prijateljica naša, »Neue Freie Presse«. Zakrila je obraz v resne gube in drži v svojem zadnjem izdanju ostro pridigo, iz katere zveni jako žutno vse nje nevolja. Vsklika: Kaj hočejo Japonci prav za prav? Potem jim očita, da po vsakem ofenzivnem napadu puščajo Rusom, da se zopet ojačijo fizično in moralno. Tako je učinek prejšnjega spopada uničen. Posledica je, da Japonci ne najdejo — tako pravi »Neue Freie Presse« — moralčno potrte, na pol potolčene in nazaj pognane, ampak novo rusko vojsko. Izlasti japonska razvrščenja in zbiranja da se vira sila počasno. Čas igra v vojni veliko ulogo in ni brez pomena za izid bitke, ali je ista začela en dan poprej, ali en dan pozneje. Oni, ki se brani more čakati in mu je to celo koristno, ako pričakuje ojačenj. Napadalec pa, čim je pripravljen za boj, ne sme odlašati ni ene minute, ker vsaki izgubljeni trenutek prinaša korist onemu, ki se brani. Izlasti pa opozarja »Neue Freie Presse« Kurukija, da — ako se bo še kaj časa obotavljal — bi mu mogel Linević priti kasneje za hrbet!

Če tako kaže dunajski barometer, potem tudi nam ne treba, da bi se vznemirjali radi položaja v Mandčuriji. Sicer pa se nam zdi, da dunajska japonskileka dela krivico Japoncem; saj oni bi gotovo raje danes nego jutri uničili Kuropatkina, če — bi mogli!

Glede Port Arturja pa se je od večeraj do danes zvršila frapantna sprememba: večeraj žalostno ob ta potrti, se danes zopet čutijo na konju. Danes vedo zopet, da je položaj v Port Arturju obupen. Oni vedo celo, da je car prejel neko pismo, ki ga je potrl. Oni vedo tudi, da je Steselj težko bolan. Slednjič vedo tudi, kako pismo je prejel neki odličen Rus v Čifu. Oni vedo, na kratko, sta novio in še eno po vrhu. Mi pa si držimo na pameti dve dejstvi: da japonski oficijelni hrzjav nadalje trdovratno molči in da se boj za glavne utrdbe niti še ni začel.

Omenimo naj tudi še vesti, da je rusko portartursko brodovje zopet poskušalo prodreti iz pristanišča, ali japonska flota, da je ruske ladje prisilila v povrnitev v pristanišče. Nu, vest je iz Rima. To je za nas za sedaj dovolj razloga, da jej — ne verujemo.

Pa še cela kopa družih vesti je danes, ki vse nosijo na čelu znak pohlepnosti po senzacionalnem. V Petrogradu, da so silno vznemirjeni, ker ne dobivajo nič zanesljivih sporočil, Aleksejev da je pozvan v Petrograd na poročanje; sedaj se le da poznajo Japonci točno distance pri Port Arturju in bodo mogli odsej točno streljati itd. itd. Tendentioja vseh teh vesti je jasna. Ker nimajo ničesar poročati o vseh japonskih, pa skušajo njihove položaj predstavljati v čim svetlejši luči s tem, da rišejo položaj Rusom kolikor le možno temno. Morda sodeluje nekoliko na tem tudi misel, da Japonci ravno sedaj iščejo novo posojilo?

Novo akcije na morju.

Londonaki list »Morning Post« je izvedel iz Sangaja, da so ruske vojne ladje v Port Arturju in Vladivostoku pripravne za odhod ter da je pričakovati kombiniranega napada.

Japonske vojne ladje in križarke so se umaknile k Elotskim otokom, kjer je njih navadno postojališče.

Port Artur.

Razočaranje v Tokiju.

Dopisnik londonskega »Daily Expressa« poroča iz Tokija, da se v prvi od početka vojne pojavlja v Tokiju nestrpnost, ker japonska armada ne ni zavzela Port Arturja. Časopis povprašuje, zakaj da ni poveljnik oblegavalne armade ničesar dosegel in neki list piše: Mi bi radi poslali visokemu gene-

ralu oster meč, ki visi v našem uredništvu, s katerim naj bi general izvršil na sebi »harakiri«, to je: samomor. Drugi časopisi, ki so v vznešenih uvodnih člankih naznanjali bližnji padeo Port Arturja, sedaj popolnoma molče ter niti več ne prinašajo poročil o bojih na kvantungskem poluotoku. Vsi priznavajo sedaj, da je zavzeje Port Arturja valaroma stvar in od zadnjega faska generala Nogija po enotedenskih strašnih bojih še očitno priznava, da se samore Port Artur držati še dva in tudi tri mesece.

Grozni učinki podzemskih min.

V tem tednu je dobil general Nogi deset do dvanajst tisoč mož pehote v ojačenje svoje armade in tudi več oblegovalnih topov. Japonski ranjenci, ki so dospeli v Tokio, izjavljajo, da se Rusi branijo z besno srditostjo. Poročila o učinkih podzemskih min niso bila pretirana; zato so pa japonske izgube tako ogromne: Rusi polagajo po noči povsod mine in vsi dohodi v Port Artur so dobesedno podminirani z dinamitom.

Dne 23. t. m. so Japonci z vsa silo nasakovali utrdbe med Ičanom in Ansušanom. Tla so bila tam podminirana in mnogo stotin Japoncev je zletelo v zrak o tej priliki.

Ali toliko Japonci kolikor Rusi da so telesno utrjeni.

Rusi gradijo novo utrdbo.

na Liaotšianu. Čije topovi bodo obrnjeni proti kopni strani. V tej utrdbi bo nameščeno pet velikih topov.

Kakor poročajo Kitajci, so odkrili Rusi ob kopanju nasipov veliko podzemsko zalogo krogel, ki so jih bili tam poskrili. Kitajci pred 10 leti. Krogle so še za rabo.

Za sedaj — utopija!

Že več časa se prede po nemških novinah in stodih razprava o nekem predmetu, s katerim smo se mi že opetovano bavili. In pohvaliti se moremo, da člankarji in govorniki po veliki večini prihajajo do zaključka, do katerega smo mi vsikdar dosledno prihajali.

Gre namreč za vprašanje ustanovitve katoliškega centra v avstrijskem parlamentu po izgledu onega mogočnega v nemškem parlamentu. Tudi med Slovenci je bilo nekdanj katoliških entuzijastov, ki so menili, da more igrati priti do take parlamentarne organizacije, v kateri bi ljudi raznih narodnosti spajalo politično uverjenje. Mi smo vsikdar povdarjali, da to ni možno, dokler se ne reši narodnostno vprašanje. Nu, sedaj — kakor rečeno — je prišla stvar zopet v diskusijo, ali z soženim ciljem. Ne centum, ki bi zbral vse konservativce raznih narodnosti, ampak le organizacijo, kateri bi pripadali vsi nemški protiliberalci, naj bi se vstavila. In vidite, da to ne gre, ko se vendar stari konservativci in krščanski socialisti razlikujejo le po političnih nijansah in v nazorih glede taktike. Pa da bi bilo možno zbrati ljudi, ki bi hoteli zatajiti narodni moment edino zato, da bi mogli biti politično združeni! Ne gre, pa ne gre! Vsaki prijatelj parlamentarizma želi gotovo, da bi se stranke v našem parlamentu razvrščale po političnih principih in ne po plemenski pripadnosti. Kajti potem se le bi bilo možno zdravo in plodno parlamentarno življenje. Kajti to ni logično in ne dopušča zdravega in plodnega boja med idejami in nstranje, ako ljudje, ki so si politični nasprotniki, stoji združeni nasproti proti drugim združenim, ki so si tudi med seboj politični nasproti. Tako si stoji nasproti politični istomišljeniki le zato, ker je med njimi narodostni moment. To je absurditeta. Ali trajala bo dalje, dokler bo trajal vzrok izsiljaje. Zato naj vsi oni — in tu mislimo še posebej tudi na socijalno demokracijo — ki zele, da se prične zdravi boj za politična in socijalna načela, da se naš parlament prerodi, naj pomagajo odprti oviro temu prepovedu, naj delajo vse na to, da se nacionalno vprašanje enkrat reši. In sicer pravično reš, ker vsako dragoceno rešuje jednostavno ne bi bilo rešenje.

Dotlej pa ostane katoliški centum — utopija! v tej vi je bil dober? Kakor je to obojestrano priznava, ki se prične zdravi boj za politična in socijalna načela, da se naš parlament prerodi, naj pomagajo odprti oviro temu prepovedu, naj delajo vse na to, da se nacionalno vprašanje enkrat reši. In sicer pravično reš, ker vsako dragoceno rešuje jednostavno ne bi bilo rešenje.

Dotlej pa ostane katoliški centum — utopija! v tej vi je bil dober? Kakor je to obojestrano priznava, ki se prične zdravi boj za politična in socijalna načela, da se naš parlament prerodi, naj pomagajo odprti oviro temu prepovedu, naj delajo vse na to, da se nacionalno vprašanje enkrat reši. In sicer pravično reš, ker vsako dragoceno rešuje jednostavno ne bi bilo rešenje.

Potovanje kralja Petra v Bolgarijo.

Iz Belegrada poročajo, da je potovanje kralja Petra v Bolgarijo gotova stvar. Čas še ni določen, toda gotovo je, da se kralj ne poda v Sofijo, ampak v Evksinograd. Potovanje ne bo imelo oficijelnega značaja. Kralja bo spremljala minister za zunanje stvari in minister za vojsko.

Strankarski shod avstrijske socijalne demokracije v Solnogradu.

V seji dne 28. so volili strankino vodstvo. Vapeh nam še ni znan. Dne 29. je govoril dr. Karpelcs o draginji živila, a dr. Adler o reviziji ustave v Avstriji. Na ta poslednji referat smo posebno rado vedni in se bomo na vsaki način bavili z njim. Našo radovednost vekša izlasti slutnja, da se je poročilo bavilo tudi z vprašanjem narodne avtonomije.

Drobne politične vesti.

Francija in Vatikan. Iz Rima javljajo, da papež ne podeli bivšemu škofu v Dijonu, Le Nordezu, in škofu Geayu v Lavalu novega škofijskega naslova. To da se ima smatrati kakor disciplinarna kazen. Navadno dobivajo škofje, ako so se svoji škofiji odpovedali, drugi naslov kakš škofije, ki je tekom časa valed neugodnosti ponehala, a je ostalo ime dotične škofije.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V staroslavni Gospevati na Koroškem je umrl dekan Martin Šašl v 74. letu svoje dobe. Bil je poštvalen rodoljub.

Župniški izpit so položili v tržaško-koperski škofiji č. gg.: Barbič Miha, kapelan v Bergudu, Gortan Josip, kapelan na Opčini, Potrak Josip, kapelan v Rakaveu, Vodička Josip, župeupravitelj v Kršanu, in Žigante Ivan, kapelan v Kestvu.

Dogodki v Ríemanjih. Iz Ríemanj nam pišejo: Minolo nedeljo se je vršil tukaj pogreb 89-letne starice Marije Kuret, udove pokojnega ríemanjskega cerkvenega starešine, Josipa Kureta. Pokojna Marija Kuret je bila iz najuglednejše ríemanjske družine. Do pred par leti je hodila starica še vsaki dan v Trst s kruhom, a bila je do zadnjega bistrega uma. Ker je bila pokojnica dobro poznana v »Bregu«, po tržaški okolici in v Trstu, in ker je bil pogreb ravno na nedeljo, je prišlo v Ríemanje iz vseh strani mnogo ljudstva skazat pokojnici zadnjo čast. Pogreb je bil seveda civilen in eden in trideseti, odkar je tržaški škof ukazal zapreti tukajšnje cerkev in oba zvonika. Kakor navadno, je vodil spreved srenjski župan Ivan Berdon ob popolni asistenci vseh arenjskih odbornikov. Pred hišo žalosti in na pokopališču je pel pevske zbor bralnega in pevskega društva »Slavec«, med sprevedom je pa sviral domača godba. Vsega naroda je bilo ta dan v Ríemanjih gotovo nad 5000 oseb.

Dosedaj je pri nas nekrščenih otrok nad 50. Odkar živimo v tej naši krizi, je bilo par otrok tudi krščenih. To so bili otroci mater, ki so bile primorane iti v tržaško balašnico. Enega teh, ki je kmalu po rojstvu umrl, je pokopal naš vsaki župan civilno kakor druge. Drugim krščenim otrokom pa sta bila ali oca ali mati Nerómanjca in so torej vnanji pritiski delovali, da so jih nesi krstili v druge župnije. Tako je te dni poročila neka žena, soproga moža iz Štariji pri Kopru. Drugi par dvojčkov so nesli krstiti te dni v Škedenj. Ta so bili vzrokom — materijalni obziri. Kar pa je otrok od staršev, ki so pravi Ríemanjci, ni krščen niti eden! Naj upregovorimo tu odkritosrčno besedo na adreso tržaškega škofa! Ako misli, da vabljenje takih elementov, katerih mi ne pripisujemo za svoje, napravila kakov utis na nas, ali da bi nas moglo emajati v naših trdnih sklepih, v katere smo bili primorani se silo, potem naj le čuje, da se jako moti in da doživi še hujše razočaranje, nego je je že doživel do sedaj!

Tako se je skušalo doseči čisti znani namen tudi s porokami. Dosedaj se je poročilo izven vasi, v Dolini, oziroma v Borčtu, šest parov. A tudi v teh slučajih je bil vsaj eden poročencev tujec. Ali kakor da je nesrečna zvezda nad vsemi temi zakoni! Stiri je od teh 6 parov so že šli narazen! V enem slučaju je žena že po dveh mesecih spredila moža. V dveh slučajih sta moža spredila ženi. V enem slučaju je te dni mož svojevolljno zapustil ženo. A v enem, v petem slučaju, so eno uro po poroki orožniki odveli moža v zapore.

Tako živi od vseh 6 parov le en sam še skupno. A v tem je čudno, nenavadno razmerje v starosti poročencev: ženi je 30, a možu — nekaj nad 18 let!

Ti podatki govorijo cele knjige in naj potrebujejo komentarja.

Gospodarsko društvo

v Škedenju

se nadomestilo gostilničarja z osebo Ivana Godina, kateri prevzame vodstvo 24. tek. m. Priporočamo tedaj svojo **društveno gostilno** za obilen obisk. — Toči se domača črna in belo vino novo in staro.

Vedno dobro preskrbljena kuhinja.

Pristno ljubljansko

kislo zelje

v sodčkih po 25, 50, 100 in 200 klg., v trdnih posodah; nadalje lep krompir v vsaki količini je naprodaj pri

N. Terškan

Ljubljana, Hradečkova predmestje 23.

Cene primerne in točna razpošiljatev.

Fotografski atelje

pri sv. Jakobu, ul. del Rivo 42

vabi cenj. botrice in botre za blagohoten obisk, zagotavlja dobro delo in nizke cene. Izvršajo tudi slike skupin, razglede, fotografije na porcelanu za spomenike itd. Poročanja od gl. 2.50.

Opomba: Atelje nima nikakega po ovalnega pooblaščenja za sprejemanje naročb.

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal

Petra Peternel v ulici Giulia št. 76

(prej Stanko Gočina)

je vdobiti vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turščo in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje I. vrste po 36 nvč.

Blago vedno sveže.

Zagreško

tamburaško društvo

se priporoča slovenskim društvom in gostil. čarjem. Udarja slovenske in hrvaške ter druge slovanske kumade. Ponudbe naj se blagovolje poslati na Fran Tonkovića v Trstu ulica Majolica št. 3 I.

Restaurant „Alla Stazione.“

Od 1. oktobra vsak dan

PREDSTAVA

prvih dunajskih igralcev (7 oseb)

Vstopnina 30 nt.

Začetek ob 8. uri.

J. Jaklič,

restaurater

Otvorila se je nova prodajalnica

ulica Barriera vecchia 19

kjer so na izbero zlato in srebrne ure za moške in ženske, kakor tudi zidne ure.

Poprave se izvršujejo z največjo natančnostjo z 2-let. jamstvom.

Budilnice od gl. 1.50 z 2-let. jamstvom.

Anton Bucker & Ferdo Kaslinger

zaprisežena sodna cenilec ter

urarja južne železnice.

SODE

stare in nove ima na

prodaj Fran Budau

sodar v Trstu, ul. Paduina 21 (pri tleh)

Ivan Natale

ulica Stadion 10

ima v zalogi najpopolnejše priprave za nepregorljivo luč na plin, kajti z istimi se prihrani 40% porabe.

Mrežice „Duplex“, ki goré 2000 ur.

— Pripadki. —

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom. Josip Muha, ulica Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Debelost

odstranja hitro in pod jamstvom neškodljivi Thistle-jav čaj za odpravo debelosti. Najboljša pričevala! Zavitek K 2 — (na zunan K 250 s poštnim povzetjem; iz lekarn Biosetto v Trstu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

trudke

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

EDVARD KALASCH

Vig Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“ s krojačnico, kjer se izvršujejo onise po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo rila za delavske stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navedenih snovi.

VELIKI IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-

pravišo po meri.

Avtorizovana krojačnica.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prve in jedine želodčne kapljice

sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka). Zdravilna moč teh kapljic je nepre-

kosljiva. Te kapljice vredijo redno

prebavljenje, če se jih dvakrat na

dan po jedno žličico popije. Okrepé

pokvarjeni želodec, storé, da zgine

v kratkem času omotica in ži-

votna lenost (mrtvost). — Te

kapljice tudi storé, da človek raji jé.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. — Za

naročitve in pošiljatev pa jedino le v

Lekarna Cristofolletti v Gorici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Srečkanje nepreklj. 22. oktobra 1904.

Srečke po K 1. c. kr. dun. polic. loterije

1500 dobitkov, mej katerimi 100 glav-

nih v skupnem znesku K 50.000. Glavni

dobitki K 25.000, 5000, 1000 se na za-

htevo izplačajo v gotovini po odbitku

10% postavne pristojbine. Srečke se pro-

dajajo v vseh menjalnicah, tobakarnah in

loterijah. Vsak kupec srečke vdobi brez-

plačno in franco izkaz srečkanja.

Ces. kr. policijske loterije pisarna,

Dunaj I., Schotterring 11 (Policijsko

poslopje.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Trajna razstava in izključna zaloga za Primorke vsakovrstnih kipov povsem umetniškega dela bodi od zmesi, romanskega kartona, opeke ali lesa razpel v vseh velikostih.

Lastna delalnica pianet, dalmatik, pluvial, roketov, kvadratov, kolarjev.

mašnih srajc itd. Izvršujejo se tudi vsakovrstne veznine, zastave itd.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I

in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetnj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del

spadajočih k bogocastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, prigrinjala idr.

Zaloga misalov, ritualov, diurnov ter brezštevilo drugih mašnih kajžic,

svečnikov, svetil, kelhov in ciborjev se srebrnim pokrovom.

Popravlja se vsakovrstne stvari. Naj se poskuša prepričati se o ugodnih cenah.

Zahteva naj se brezplačni cenik.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na

zastave po 5 1/2%.

Uradno ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilnični račun 816.004.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinov mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX